

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 128 fremsat den 23. april 1997, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 5266 og 5269. Forslaget nåede ikke at komme til behandling i folketingsåret 1996-97. Det nye i dette forslag er, at bestyrelserne i de respektive pensionsordninger er forpligtet til i forbindelse med fremlæggelse af årsregnskabet at fremlægge, efter hvilke principper investeringerne foretages.

Spørgsmålet vedrørende pensionsinvesteringerne er ikke kun et spørgsmål om afkast. Det drejer sig også om, at pensionsinvesteringspolitikken skal være med til at sikre en bæredygtig samfundsudvikling, og at det sker som led i en demokratisk proces, hvor pensionsopparerne har indflydelse på investeringspolitikken. Forslagsstillerne tror på, at en øget indflydelse til opparerne øger deres ansvarlighed. Et højt og sikkert afkast er naturligvis også vigtigt, men bør ikke som i dag have forrang for hensynet til samfundsudvikling, bæredygtighed og demokrati.

Med indeværende forslag lægges op til ændringer på fem hovedpunkter:

- 1) en demokratisering, der sikrer pensionsopparerne flertal i pensionskassernes bestyrelser og i de besluttede organer i andre typer af pensionsordninger,
- 2) en ændring af, efter hvilke overordnede kriterier der skal investeres, således at der lægges vægt på en samfundsmæssigt bæredygtighed i stedet for ensidig fokusering på størst mulig forrentning,
- 3) indførelse af et krav om angivelse af etiske principper i regnskabet som baggrund for investeringer,
- 4) indførelse af muligheden for investeringspuljer, som opparerne gruppevis kan benytte sig af,
- 5) en række udvidelser af mulighederne for at investere ud fra samfundsmæssige bæredygtighedskriterier.

Beslutningsforslaget er ikke begrænset til pensionskasser i lovens forstand. Det vedrører også pensionsordninger, der udspringer af kollektive overenskomster, men er organiseret f.eks. som livsforsikrings-

selskaber. Flere og flere pensionsordninger er organiseret på denne måde, og det må antages, at den traditionelle pensionskasse er en uddøende race. Det er der især skattemæssige grunde til. Men det ændrer selvfølgelig ikke på behovet for demokrati og samfundsmæssigt bæredygtige pensionsinvesteringer. I det følgende anvendes betegnelsen »pensionsordninger« som en samlede betegnelse for pensionskasser og disse nye organisationsformer.

Beslutningsforslaget lægger op til betydelige ændringer af gældende lovgivning. På mange punkter giver forslaget videre rammer for pensionsordningernes virke og dermed aftalefriheden. Men forslaget vil også nødvendiggøre ændringer i nogle af de aftaler, som parterne på arbejdsmarkedet har indgået, fordi de nøje har fulgt eksisterende lovgivning, blandt andet med hensyn til »størst mulig forrentning« og bestyrelsens sammensætning, valgmetode etc. Samlet er der dog klart tale om, at der bliver videre rammer for pensionskassernes virke.

Eftersom beslutningsforslaget griber ind i forhold til aftaler, der er indgået, foreslås det, at ikrafttrædelsestidspunktet for lovændringerne bliver 1. januar 2000. Derudover kan der eventuelt blive tale om visse overgangsordninger.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1. Medlemsdemokrati:

Forslaget sikrer umiddelbart medlemsdemokrati i egentlige pensionskasser. For det første sikres, at medlemmerne vælger flertallet af bestyrelsesmedlemmerne, hvor nugældende lovgivning kun sikrer, at flertallet minus en er medlemsvalgt, en lille, men meget væsentlig forskel. For det andet sikres, at bestyrelsens overvejelser vedrørende principperne for investeringspolitikken ledes af en medlemsvalgt formand. For det tredje sikres, at valget af bestyrelsen sker direkte, således at det enkelte medlem faktisk får stemmeret. Det vil ud over at styrke demokratiet også øge opmærksomheden omkring bestyrelsens arbejde.

For livsforsikringselskaber, der udspringer af pensionsordninger, der er aftalt i kollektive overenskom-